

profil

Text: Linda Kholová Foto: David Turecký

CO SE DĚJE V TRÁVĚ

Dříve Kateřina Ondrušková čerpala inspiraci ze svých cest do Jordánska nebo severských zemí a její tvorba byla abstraktnější. Narození syna jí změnilo pohled na svět, přineslo zpomalení a malířka přesunula těžiště k figurální malbě.

Její obrazy jsou na první pohled radostné – k optimismu svádí rozjásanými barvami i něžnými motivy květin a zvířat. **Kateřina Ondrušková (34)** se ale mezi nejlepší mladé malíře současnosti probíjela svou zálibou v nejednoznačných promyšlených schovávačkách: do snových krajín ukrývá i své nejniternější emoce.

Přestože se Kateřina Ondrušková ve svém malířském stylu neustále proměňuje, hlavní zdroj inspirace pro ni zůstává stejný. Příroda je pro ni místem, kde se jí daří zastavit mysl. Mezi stromy si uvědomuje přítomný okamžik – zachytí pocit a přetaví ho do obrazů. Tím ho vlastně „zakonzervuje“. Lákají ji tajemná zákoutí, divoké houštiny, zvláště tvarované kameny nebo prosluněné květinové louky. Mezi proškrabávanými vrstvami na plátnech lze najít nečekané detaily – třeba hmyz, ptáka nebo fragment dětské hračky. Jako by pod jedním příběhem číhal další a záleželo jen na divákovi, jestli ho rozluští.

„Moje obrazy mohou někdy působit smutně, ale i radostně. Ráda do nich něco schovávám. Maluji své životní fáze, nálady, postoje, ale nic neprozrazuji. Je to osobní, avšak schované. Obraz je můj nástroj vyjádření. Jsem stydlivá, introvertní, někdy se bojím reakcí okolí. Proto své emoce schovám třeba za keř. Anebo dám na obraz kočku, aby přitáhla pozornost na sebe,“ vysvětluje mladá malířka Kateřina Ondrušková.

Rodačka z Uherského Hradiště, která miluje Bílé Karpaty, ve své tvorbě čerpala i z cest do Jordánska, Indie, Gruzie, na Srí Lanku a do skandinávských zemí – všechny tyto destinace hluboce ovlivnily její tvorbu.

„Vždycky čerpám z toho, co jsem skutečně prožila. Třeba svou diplomku jsem postavila na abstraktních obrazech, ke kterým mě inspirovaly nádherné kameny v Jordánsku, které vypadaly jako sochy,“ vysvětluje Kateřina ve svém ateliéru, u jehož dveří stojí malé botičky. Její malý syn Mikuláš je zde častým hostem a má nevědomky největší zásluhu na tom, co se rodí pod štětcí na jejích plátnech.

Jakmile se stala mámou a v životě zpomalila, proměnil se i její malířský styl. Od abstrakce se propracovala k mnohem realističtějšímu motivům a prokreslovaným detailům. Na velkém formátu tady zrovna vznikají zasněžené dětské postavy ležící na palouku: „Mikuláš mě naučil dívat se na svět jinak, zastavit se, vidět drobnosti, které nám dospělým připadají všední.“

Pokud chce kluk zrovna hodinu pozorovat, jak se po cestě šine šnek, dívá se prostě s ním. Když pak začne pracovat, vybavuje si podobné intimní chvíle – a fantazie se může rozběhnout na plné obrátky.

NESNAŽIT SE ZALÍBIT

Mladá malířka sbírá obdiv doma i ve světě, její malby mají fanoušky od Prahy po Hongkong. Na začátku letošního roku se jí podařila samostatná výstava Blue-Green Eyes (Modrozelené oči) v hongkongské Double Q Gallery, která ji zastupuje od studentských let. Dokonce odkoupila její diplomovou práci přímo z ateliéru Akademie výtvarných umění, kde do roku 2019 studovala.

To byl jasný signál, že v ní od začátku viděli výjimečnou výtvarnici. Kateřina Ondrušková k tomu říká, že zrovna v Hongkongu je v současné době velký zájem o české, slovenské, polské nebo maďarské výtvarníky. Nejenže je pro tamní galeristy jejich tvorba zajímavě „exotická“, ale chtějí dát šanci výjimečným talentům, jež se na mezinárodním trhu jen těžko prosazují. „Je bohužel jen málo tuzemských galerií, které aktivně nabízejí tvorbu svých malířů v zahraničí,“ přibližuje situaci Kateřina.

V létě pak přišla další samostatná výstava v pražské Trafo Gallery s názvem Fialová voní nejvíc, která skončila začátkem září.

Kateřininy obrazy zaujaly i známou českou šperkačku Janju Prokić, která je vloni vystavila ve své galerii a zařadila malířku do svého projektu Faces, v němž představuje ženy, které nosí její šperky a souzní s ní lidsky i umělecky. Kateřina od Janji dostala šperky z kolekce Lumo – náušnice a prsten s oranžovým granátem symbolizujícím světlo a životní energii. Symboly, mytologie i motiv talismanů a různých znamení jsou ostatně blízké oběma umělkyním. Například v kolekci Janji Prokić s názvem Amor Fati (Miluj osud) se objevilo několik symbolů, z nichž nejdůležitější je mūra. Ta se přitom objevuje i na obrazech Kateřiny Ondruškové.

JAK SKLOUBIT MATEŘSTVÍ S PRACÍ

Kateřina Ondrušková se v posledních letech „promalovala“ mezi nejtalentovanější výtvarníky svého oboru i generace. Napomohlo tomu nejspíš i to, že na AVU prošla hned několika malířskými ateliéry: začínala u Michaela Rittsteina, pokračovala u Jiřího Sopka a Roberta Šalandy, aby před šesti lety zakončila magisterské studium u Josefa Bolfa a Jakuba Hoška.

Každý z pedagogů jí předal něco zásadního a společně vtáhli Kateřinu do různých přístupů

k malbě, vrstvení i kresbě. To všechno vytvořilo její dnešní osobitý rukopis. U Micheala Rittsteina, který tvoří velmi expresivně, se paradoxně naučila řádu a pracovitosti. „Dvakrát týdně jsme měli schůzky, což v jiných ateliérech nebývalo zvykem. Sešli jsme se ráno a jen tak si povídali. Řešili jsme svou tvorbu a celkově umělecký svět a bylo to strašně fajn,“ přibližuje Kateřina jednu z mnoha tváří prostředí na své almě mater. „U Jiřího Sopka mě zaujal klid, barevnost, dával nám volnost, to bylo skvělé.“ Na dotaz, zda na škole nehrozí, že umělec přijde o svou autenticitu, odpovídá, že záleží na síle osobnosti a pevnosti rozhodnutí jít si za svým a obhájit si to. „Člověk se nesmí chtít profesorovi zalíbit, nechat se podmanit jeho stylem,“ říká uznávaná malířka.

Autenticitu má v sobě i po letech. I když jde některá série maleb lépe na odbyt, nikdy se tím nenechá svázat či ovlivnit. „Připadá mi zábavné, že se můžu od posledního dokončeného obrazu odrazit k dalšímu, vyvíjet se. Nechtěla bych být malířkou jednoho obrazu, to by mě přestalo naplňovat. Na druhou stranu rozumím i těm malířům, kteří se dokážou u jednoho cyklu zastavit a rozvíjet ho,“ říká Kateřina.

V současné době se snaží co nejnázve skloubit mateřství a práci. Syna Mikuláše brala do ateliéru už jako čtyřměsíčního – aby mohla pokračovat v tvorbě. Kvůli specifickému zápachu olejových barev a terpentýnu, z něhož rozbolí hlava nejen malé dítě, se navíc rozhodla změnit médium. Dnes tvoří především akrylem (doplňuje ho spreji) – výhodou je i to, že je práce rychlejší, protože na rozdíl od oleje akryl docela rychle schne.

Stejně jako mnoho jiných současných umělců si Kateřina pochvaluje možnost svou tvorbu prezentovat na instagramu (@katerina.ondruskova), před časem ji tam oslovil jeden významný galerista z L. A., jehož jméno ale ještě nechce prozrazovat. „Pro mě je to jako sen! Když jsem se ho ptala, jak mě našel, říkal, že záměrně hledá výtvarníky, kteří nemají přemíru sledujících, ale dělají kvalitní věci. Baví ho je objevovat,“ popisuje Kateřina Ondrušková.

Největší radostí tak pro ni není výstava, i když by na ní prodala všechny své obrazy, ale právě to, když se ozvou renomovaní galeristé a nabídnou jí další spolupráci. „To je pro mě největší satisfakce,“ usmívá se.